ŁOMIĆ SIĘ (*11*) *vb impf*

sie (*10*), się (*1*).

Teksty nie oznaczają ó.

inf łomić się (*2*). ◊ *praes 3 sg* łomi się (*4*). ◊ *3 pl* łomią się (*1*). ◊ *praet 3 sg m* łomił się (*1*). ◊ *3 pl m pers* łomili się (*1*). ◊ *imp 3 sg* niech(a)j się łomi (*1*). ◊ *3 pl* niech się łomią (*1*).

Sł stp notuje, *Cn brak*, *Linde XVI w.* (*jeden z niżej notowanych przykładów*).

1. *Bić się*, *walczyć* (*5*) :

łomić się z czym, *z kim* (*2*): *RejRozpr* F4; Gdzye ſie podzyał Herkules co ſie s Smoki łomił *RejWiz* 86v.

W przen (*3*) :

łomić się z czym (*1*): Lecż cżáſem nie cżekáiąc y exekuciey/ Wybije go więc żydek z oney poſſeſſyey. Bo tám iáko Iáſkołki kiedy muchy gonią/ Tákżeć ći niebożętá też ſie s ſzczęſciem łomią. *RejWiz* 68v.

łomić się z kim z czym [= *za pomocą kogo i czego*] (*1*): Poczćiwie żyw ábyś był y drugim przykładem/ Azaſz niewieſz iż lepyey s cnotliwym ſąſiádem. Niż z owym co ſie z woźnym á s pozwy z nim łomić *RejWiz* 99.

Zwrot: »łomić się wręcz« (*1*): Wieże w murzech przy mieſciech/ nie dał nigdy ſtáwić/ Mowiąc/ że tu Rycerzá może bábá zábić/ Ale cnotá poczćiwa niechay ſie w ręcż łomi *RejZwierz* 40v.

2. *Dobijać się*, *dobierać się* [*do czego*] (*1*) : [*Gdy bogacz umiera*] Iedni biegaia do koni Drugy ſie do ſkrzinie Lomi *RejKup* c3.

3. *Kruszyć*, *niszczyć się* (*5*) : Bo ſie iuż więc tám łomi chroſt [= *płot*] Kiedy ſie zeydą ná odpuſt *RejRozpr* B; Anoby cżás żyto żąć/ bo ſie bárzo łomi. *RejZwierz* 137.

W przen (*1*) :

Fraza: »[*komu*] się we łbie łomi« (*1*): Wierzmy twoy przełozoni Iuſz ſię iem ſnać welbie łomy. *RejKup* o5.

Przen: *Upadać*, *ginąć* (*2*) : Niech ſye łomią ſtáré obyczáie Przez mię: bo Pánu káżdy pocztę dáie. *PudłFr* 15.

W połączeniu szeregowym (*1*): iáko ſie zá náſzey pámięći [*księstwa i monarchije*] burzyły/ iáko ſie odmieniáły/ iáko ſie oni poteſtatowie w nich łomili/ pádáli/ á w niwecz obrácáli *RejZwierc* 184v.

Synonimy: **1**. *bić się*, *niszczeć*, *potykać się*, *psować się*, *walczyć*, *wojować*; **2**. *dobierać się*, *upadać*, *walić się*.

Formacje współrdzenne cf ŁAMAĆ.

HJ